

VALTIONEUVOSTON PERIAATEPÄÄTÖS OMISTAJAPOLITIIKASTA 7.6.2007

Liite 2.

VNK:n omistajaohjausosaston rooli valtion erityistehtäviä hoitavien yhtiöiden omistajaohjauksessa

Markkinaehtoisesti toimivien yhtiöiden omistajaohjaus keskitettiin valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosastolle 1.5.2007. Valtion erityistehtävää hoitavien yhtiöiden omistajaohjaus säilyy edelleen kyseisistä erityistehtävistä vastaavilla ministeriöillä. Valtion omistajaohjauksen riittävän yhdenmukaisuuden ja omistajaohjauksessa tarvittavan taloudellisen asiantuntemuksen varmistamiseksi yhteistyö omistajaohjausosaston ja vastuuministeriön välillä tulee järjestää seuraavien periaatteiden mukaisesti:

Vastuuministeriö:

- Käyttää valtion omistajavaltaa yhtiössä erillislakien, valtioneuvoston päätösten sekä talouspoliittisen ministerivaliokunnan hyväksymän ohjeistuksen ja kannanottojen mukaisesti.

Tässä tarkoituksessa vastuuministeriö:

- Huolehtii yhtiön toimintaan kohdistuvasta ohjauksesta ja ohjeistuksesta.
- Määrittelee yhtiön erityistehtävän ja siihen perustuvat, yhtiölle asetettavat vaatimukset.
- Määrittelee erityistehtävästä yhtiölle aiheutuvat kustannukset, tekee tarvittavat esitykset niitä varten varattavista määrärahoista sekä vastaa määrärahojen käytöstä ja siihen liittyvästä valvonnasta.
- Seuraa ja arvioi erityistehtävän hoitamista sekä sen kustannustehokkuutta.
- Nimeää valtion ehdokkaat yhtiön hallitukseen sekä valmistelee muut omistajan yhtiökokousten päätöksentekoon liittyvät asiat.
- Huolehtii yhtiökokousten välisestä yhtiön seurannasta sekä yhteydenpidosta hallituksen ja toimivan johdon kanssa.
- Varmistaa, että yhtiössä noudatetaan omistajaohjauksen linjauksia siten, että samalla otetaan riittävästi huomioon erityistehtävästä aiheutuvat yhtiökohtaiset ominaispiirteet.

Omistajaohjausosasto:

- Seuraa valtion omistajapolitiikan yleisten linjausten ja corporate governance – käytäntöjen toteutumista erityistehtävayhtiöissä ja tarvittaessa avustaa vastuuministeriötä omistajavallan käyttöön liittyvissä kysymyksissä.

Tässä tarkoituksessa omistajaohjausosasto:

- Seuraa yhtiön taloudellista tilaa ja sitä koskevaa raportointia.

- Seuraa ja arvioi yhtiön hallintoa ja raportointia sekä nimeää tästä vastaavan virkamiehen, joka toimii yhteyshenkilönä vastuuministeriön suuntaan.
- Tekee vastuuministeriön pyynnöstä ehdotukset sellaisiksi valtionhallinnon ulkopuolelta tuleviksi hallituksen jäseniksi, jotka edustavat yhtiön toimialaan ja liiketoimintaan liittyvää erityisosaamista.
- Nimeää vastuuministeriön pyynnöstä virkamiesjäsenen yhtiön hallitukseen.
- Osallistuu vastuuministeriön pyynnöstä yhtiökokousasioiden valmisteluun, mahdollisten palkitsemisjärjestelmien arviointiin ja muihin omistajaohjaukseen liittyviin tehtäviin.
- Koordinoi vastuuministeriöiden yhteistyötä omistajaohjaukseen liittyvissä kysymyksissä sekä valmistelee erityistehtävää hoitavien yhtiöiden omistajaohjausta koskevat yleiset ohjeet ja linjaukset, jotka viedään talouspoliittisen ministerivaliokunnan käsittelyyn sen jälkeen, kun vastuuministeriöt ovat esittäneet käsityksensä niistä.

Omistajaohjauksen ammattimainen hoitaminen edellyttää, että vastuuministeriössä on joko siitä vastaava yksikkö, ministeriön sisältä koottu ryhmä taikka nimetty virkamies, jolle omistajaohjaukseen liittyvä valmistelu, seuranta ja yhteydenpito kuuluvat. Omistajaohjausosasto nimeää joko ministeriöittäin tai yhtiöittäin yhden tai kaksi virkamiestä vastaamaan osastolle kuuluvista avustavista tehtävistä ja yhteydenpidosta vastuuministeriön kanssa.

Erityistehtävyhtiöiden omistajaohjausta varten perustetaan vastuuministeriön ja omistajaohjausosaston yhteiset työryhmät, jotka kokoontuvat lähtökohtaisesti kaksi kertaa vuodessa, mutta tarvittaessa myös useammin. Työryhmien jäsenenä on 1–2 vastuuministeriön edustajaa ja 1–2 omistajaohjausosaston edustajaa. Työryhmät kiinnittävät erityisesti huomiota seuraaviin kysymyksiin:

- Yhtiön erityistehtävän tai erityisaseman määrittely ja merkitys omistajaohjauksen kannalta.
- Erityistehtävän tai erityisaseman mahdolliset muutokset ja niiden merkitys omistajaohjauksen kannalta (tulee arvioida 2 – 3 vuoden välein).
- Erityistehtävän hoitamisen kustannustehokkuus.
- Yhtiön hallituksen kokoonpano ja uudistamistarpeet.
- Palkitsemiskäytäntöjen ajan- ja asianmukaisuus.

Liite: Erityistehtäväyhtiöt ja niiden omistajaohjauksesta vastaavat ministeriöt

Kauppa- ja teollisuusministeriö

Finnvera Oyj
Suomen Teollisuussijoitus Oy

Liikenne- ja viestintäministeriö

Yleisradio Oy¹

Opetusministeriö

CSC Tieteellinen Laskenta Oy
Hevosopisto Oy
Suomen Ilmailuopisto Oy
Suomenlinnan Liikenne Oy
Veikkaus Oy

Sisäasiainministeriö

Suomen Erillisverkot Oy

Sosiaali- ja terveysministeriö

Alko Oy

Ulkoministeriö

Finnfund / Teollisen yhteistyön rahasto Oy

Valtiovarainministeriö

Hansel Oy
Tietokarhu Oy
Arsenal Oyj²
Yrityspankki SKOP Oyj³

Valtioneuvoston kanslia

Solidium Oy

¹ eduskunnan rooli käytännön omistajaohjauksessa otetaan huomioon

² selvitystilassa, omistajaohjaus selvästi normaalista poikkeavaa

³ selvitystilassa, omistajaohjaus selvästi normaalista poikkeavaa